

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-28>

УДК 657:004.91

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПРОКАТУ РЕЧЕЙ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ СПІЛЬНОГО СПОЖИВАННЯ

PECULIARITIES OF ACCOUNTING FOR RENTAL OF ITEMS IN THE CONTEXT OF THE DEVELOPMENT OF THE SHARING ECONOMY

Пилипенко Любомир Миколайович

доктор економічних наук, професор,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4306-7531>

Воськало Володимир Іванович

кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2303-5866>

Pylypenko Liubomyr, Voskalo Volodymyr

Lviv Polytechnic National University

Стаття присвячена тематиці методики бухгалтерського обліку прокату речей. Встановлено відмінності прокату від інших видів послуг з надання речей у тимчасове користування в економіці спільного споживання – оренди та шерингу. Визначено характеристики прокату, які впливають на методику й організацію його бухгалтерського обліку. Досліджено особливості бухгалтерської методики діяльності з прокату речей за основними топологічними ділянками. На основі положень законодавчо-нормативних документів обґрунтовано порядок первісного визнання й оцінювання предметів прокату в системі бухгалтерського обліку наймодавця. Проаналізовано імперативну базу методики бухгалтерського обліку доходів від прокату речей. Виокремлено основні статті витрат з надання послуг з прокату речей та особливості калькулювання собівартості цих послуг.

Ключові слова: прокат, шеринг, оренда, найм, бухгалтерський облік.

The article is devoted to the topic of accounting methods for the rental of things in the context of the development of the sharing economy. The dynamic development of this sector of the economy on a global scale creates prerequisites for expanding the scale of the rental markets as its integral components. Management of the rental of things requires proper information support, which is formed in the accounting system, which determines the relevance of the study. The purpose of the paper is to study the peculiarities of the accounting methodology for hire of things in the context of the development of the sharing economy. In the course of preparation of the research, both general and special methods of scientific research were used, in particular: the method of substantive analysis of legislative and regulatory sources; the method of comparison of categories in studying the differences between the concepts of sharing, rent, hire; the method of analysis and analogy in extending the method of lease accounting to the activity of hire of things. The main results of the study presented in the article include: establishment of differences between the concepts of sharing, lease and hire and identification of features of hire activities that are factors in building the methodology for its accounting; substantiation of the methodology for initial recognition and valuation of hire items in the lessor's accounting system; proposals on accounts for synthetic accounting of hire items; procedure for recognising and measuring income from hire activities in accordance with legislative and regulatory accounting documents; allocation of the main cost items of hire activities and establishment of specifics of costing of these services. The conclusions to the publication summarise the impact of the identified features on the methodology of accounting for the rental of things and set out prospects for further research on this topic. The practical value of the obtained results of the study lies in the possibility of applying reasonable proposals on the specifics of accounting for the rental of things in the accounting policies of the relevant business entities.

Keywords: rental, sharing, lease, hire, accounting.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Трансформація структури сучасної економіки засвідчує стрімкий розвиток явища спільного споживання економічних благ. Сегмент економіки спільного споживання (sharing economy) за останнє десятиліття набув істотного поширення, головне, завдяки розвитку інформаційних технологій та зміні пріоритетів у ставленні споживачів до економічних благ з акцентами на їхнє використання (споживання) відповідно до реальних потреб, а не володіння. Ці тенденції призвели, з одного боку, до появи нових бізнес-моделей діяльності суб'єктів господарювання, зокрема функціонування онлайн-платформ з надання доступу до економічних благ, що є предметом спільного споживання, а з іншого – надали новий поштовх для активізації діяльності з оренди та прокату таких благ.

Зростання попиту на тимчасове використання (споживання) економічних благ закономірно призводить до формування відповідної пропозиції на ринку. Однак, попит не завжди може бути достатньо та належно задоволений пропозицією, що її формують фізичні особи – власники економічних благ. Ба більше, формування ринкової пропозиції сукупністю фізичних осіб може перешкоджати стандартизації послуги, що є основою забезпечення якості її надання. Натомість, надання послуги з тимчасового користування економічними благами на систематичній основі (як правило – суб'єктами підприємницької діяльності) сприяє забезпеченню вищого рівня її якості та професійності, а отже й розвитку ринку загалом.

Зазначені аргументи вказують на існування передумов для розвитку ринку прокату майна. Ефективне управління суб'єктами господарювання з прокату майна потребує належного інформаційного забезпечення, фінансову компоненту якого реалізують за допомогою системи бухгалтерського обліку. Водночас, особливості функціонування економіки спільного споживання можуть обумовлювати специфічні вимоги до інформації, якою оперують її суб'єкти, що впливає на методичний інструментарій бухгалтерського обліку та визначає актуальність досліджуваної у статті проблематики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання бухгалтерського обліку прокату речей у своїх наукових працях досліджували такі українські науковці, як Бучко Н. В.,

Грищенко О. В., Диха М. В., Кукса В. М., Куценко Н. В., Куцик П. О., Полозова В. М. [1; 2; 4; 5; 6] та інші. Об'єктами їхніх досліджень були питання сутності та класифікації предметів прокату як об'єктів бухгалтерського обліку та контролю, документального оформлення послуг з прокату, обліку доходів від прокату майна, організації відповідних елементів облікової політики тощо. Однак чимало аспектів бухгалтерської методики обліку цього виду діяльності залишаються неоднозначними та імперативно невизначеними, що і обумовлює невирішену частину загальної проблематики інформаційного забезпечення управління підприємствами з прокату майна.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження особливостей методики бухгалтерського обліку прокату речей у контексті розвитку економіки спільного споживання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування методичного інструментарію бухгалтерського обліку будь-якої діяльності насамперед визначається її сутністю та особливостями. В економічній практиці послуги з надання майна чи речей у тимчасове користування називають різними категоріями: від традиційних – оренда, найм, прокат, і до новітніх (запозичених з англ. мови) – шеринг. Розмежування суті цих категорій та виокремлення змісту прокату серед них має важливе значення для обґрунтування методики його бухгалтерського обліку.

Аналіз інтернет-джерел, зокрема сайтів суб'єктів підприємницької діяльності, які надають послуги з прокату, засвідчив, що об'єктом цієї послуги можуть бути доволі різні види майна та речей – від одягу до музичних та будівельних інструментів. Часто надавачі цих предметів у тимчасове користування навіть не розмежовують їх оренду чи прокат, чергуючи назви цих категорій на сайтах без вказання чітких відмінностей у суті наданих послуг. Тому для з'ясування змісту поняття прокату та його відмінностей від інших видів послуг з надання речей чи майна в тимчасове користування доцільно керуватись насамперед законодавчо-нормативними документами.

Основи регулювання діяльності з прокату викладені в Цивільному кодексі України, який визначає сутність і особливості договору прокату та його предмету. Розміщення цих положень у главі 58 «Найм (оренда)» вказує на те, що цей імперативний документ встановлює прокат як різновид найму (оренди).

Таким чином, поняття оренди за своїм змістом є ширшим від поняття прокату, що може свідчити про доцільність застосування нормативно-інструктивних положень щодо методики й організації бухгалтерського обліку оренди і до обліку послуг прокату, однак з урахуванням його особливостей.

Натомість, поняття шерингу не регламентоване жодними законодавчо-нормативними документами. Це запозичений з англійської мови термін, який походить від слова «share» – ділитися, та є визначальним для пояснення змісту «sharing economy» – економіки спільного споживання (чи спільного користування). Шеринг, подібно до оренди чи прокату, також передбачає передання певних об'єктів в тимчасове користування. Однак, предмет шерингу ширший від оренди чи прокату і може охоплювати надання не лише речей, а й послуг. Крім того, шеринг нерозривно пов'язаний із застосуванням інформаційних технологій (спеціальних онлайн-плат-

форм), які і обумовили його стрімкий розвиток у глобальному масштабі.

Порівняння суті шерингу, оренди (найму) та прокату, що дає змогу з'ясувати їхні спільні та відмінні риси, наведено у табл. 1.

Важливими відмінностями прокату від оренди (найму) чи шерингу є такі:

– надавати послуги з прокату можуть лише суб'єкти підприємницької діяльності, тоді як оренди (найму) та шерингу – як суб'єкти підприємництва, так і звичайні фізичні особи;

– речі, отримані на прокат, як правило, використовують для задоволення побутових потреб (можливість їхнього застосування для виробничих потреб має бути окремо обумовлена договором прокату), а ті, що отримані в оренду – як побутових, так і виробничих. Це може означати, що наймачами за договорами прокату здебільшого є фізичні особи, тоді як за договорами оренди (найму) – можуть бути як фізичні, так і юридичні особи;

Таблиця 1

Порівняння послуг шерингу, оренди (найму) та прокату речей

Ознака порівняння	Шеринг	Оренда (найм)	Прокат
Суб'єкт надання послуги	Будь-яка особа (фізична чи юридична)	Будь-яка особа (фізична чи юридична)	Суб'єкт підприємницької діяльності
Об'єкт послуги	Житло, ліжко-місце, інструмент, автомобіль, послуга тощо (немає визначеного і виключного переліку)	Речі, які визначені індивідуальними ознаками та зберігають свій первісний вигляд при неодноразовому використанні (неспоживні речі)	Рухомі речі, що їх застосовують задоволення побутових невиробничих потреб
Можливість суборенди (піднайму)	Як правило, немає	Обумовлена договором, за згодою наймодавця	Виключена
Наявність переважного права викупу речі у разі її продажу	Немає	Наймач має переважне право придбати річ у разі її продажу	Немає
Фінансування ремонту (без вини наймача)	Не регламентовано	Якщо інше не передбачено договором, поточний ремонт здійснює та фінансує наймач, а капітальний – наймодавець	І капітальний, і поточний ремонт фінансує наймодавець
Вид договору	Формальний договір як такий взагалі може бути відсутнім	Договір найму (оренди)	Публічний, договір приєднання
Суб'єкт забезпечення гарантії якості надання послуги	Посередник, через онлайн-платформу якого відбувається «шеринг»	Наймодавець	Наймодавець

– наймач речей за договором прокату не може здавати їх в піднайм (суборенду), а також не має переважного права викупу таких речей у разі їхнього продажу, тоді як за договорами оренди (найму) ці права можуть існувати;

– наймач не здійснює та не фінансує жодного ремонту речей, отриманих на прокат (якщо не буде доведено, що пошкодження відбулося з його вини), а за договором оренди він зобов'язаний здійснювати чи фінансувати поточний ремонт цих речей.

Зазначені відмінності прокату від оренди (найму) та шерингу визначають особливості цього виду діяльності, які впливають на методику й організацію її бухгалтерського обліку. До таких особливостей можна віднести:

– прокат як послуга надання у тимчасове користування речей має доволі коротку тривалість, що може вимірюватись не лише днями, а й навіть годинами. Саме тому не очікується, що упродовж такого короткого терміну річ може бути істотно фізично зношена для проведення її поточного ремонту;

– коротка тривалість прокату та відсутність переважного права наймача на викуп об'єкта прокату свідчить про недоцільність і необґрунтованість застосування до бухгалтерського відображення цієї діяльності методики обліку фінансової оренди;

– прокат є послугою, яку надають упродовж певного проміжку часу і його тривалість впливає на вартість послуги. Ця особливість значним чином визначає порядок визнання й оцінювання доходу від надання речей на прокат.

З огляду на вище наведені аргументи можна виокремити такі напрями методики бухгалтерського обліку діяльності з прокату речей, що можуть мати певні відмінності від інших видів економічної діяльності та потребувати окремого обґрунтування:

– визнання, оцінювання й синтетичний облік предметів прокату;

– визнання й оцінювання доходів від надання речей на прокат;

– калькулювання собівартості послуг з прокату й облік витрат основної діяльності тощо.

Речі, які надають на прокат, обліковують на балансі у наймодавача. Ці речі, з огляду на їхні неспоживні властивості, наявність індивідуальних ознак та багаторазове використання (загальні вимоги до предметів оренди (найму), визначені ст. 760 Цивільного кодексу України), повинні визнаватись в обліку як нео-

боротні активи. Вид необоротних активів, до якого можна зарахувати конкретну річ прокату, залежить від її індивідуальних ознак та характеристик. Серед цих характеристик речей прокату можна виокремити вартість, матеріальну субстанцію тощо. Зокрема, якщо прокату підлягає відео, аудіо, ігрова чи інші види продуктів без матеріальної субстанції (незалежно від носія її зберігання та передання), то їх необхідно визнавати як нематеріальні активи. Якщо ж предмети прокату мають матеріальну форму, то їх доцільно визнавати основними засобами чи іншими необоротними матеріальними активами залежно від передбаченої обліковою політикою наймодавця класифікації цих активів та рахунків (субрахунків) бухгалтерського обліку. Водночас, якщо вартість матеріальних предметів прокату не перевищує встановленого обліковою політикою наймодавця вартісного критерію визнання основних засобів, ці предмети можуть бути зараховані до малоцінних необоротних матеріальних активів.

У цьому контексті доволі дискусійною є думка Куценко Н. В. [5, с. 105], яка пропонує предмети прокату з терміном використання менше одного року кваліфікувати швидкозношуваними активами та обліковувати на окремому субрахунку до рахунку 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети». Можна навести принаймні два контраргументи цій позиції:

– предметами прокату як різновиду найму згідно зі ст. 760 Цивільного кодексу України можуть бути лише неспоживні речі. Чи можна річ, яка має доволі обмежений термін використання через швидкий фізичний знос вважати неспоживною і чи доцільно її надавати на прокат?

– якщо річ має незначну вартість (лише таку зараховують до МШП), то простіше її придбати, а не брати на прокат. Адміністрування прокату МШП може виявитись економічно недоцільним через перевищення витрат над потенційними доходами.

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій для обліку предметів прокату передбачає застосування однойменного субрахунку 116. Але доцільність обліку на цьому субрахунку усіх речей, які можуть бути предметами прокату, є дискусійною. Зокрема, якщо мова йде про автомобіль, то його все ж доцільно обліковувати на субрахунку, який спеціально для цього призначений, тобто на 105 «Транспортні засоби». У цьому

контексті при виборі рахунку обліку речей, які предметом прокату, на нашу думку, насамперед треба зважати на їхню класифікацію як активів, а не на призначення. З огляду на подальше оцінювання фінансово-майнового стану підприємства групування активів за видом є важливішим, ніж за призначенням (особливо щодо аналізу ліквідності, кредитоспроможності тощо). Відповідно до положень зазначеної інструкції рахунок 11 призначений для обліку «інших необоротних матеріальних активів, які не відображені у складі об'єктів обліку на рахунку 10 «Основні засоби» [3]. Таким чином, якщо для речей, які є предметами прокату, планом рахунків чи інструкцією про його застосування передбачені відповідні рахунки чи субрахунки їхнього обліку як різновиду активів, то на саме на цих рахунках (субрахунках) їх і варто обліковувати. Якщо ж відповідні рахунки чи субрахунки для обліку предметів прокату за їхніми видами відсутні, у такому разі їх варто обліковувати на субрахунку 116.

Методика первісного визнання й оцінювання об'єктів необоротних активів детально прописана у відповідних стандартах бухгалтерського обліку та фінансової звітності [7–14]. Однак подальше оцінювання предметів прокату на дату балансу мало би враховувати інтенсивність їхнього зношення, що обумовлює необхідність індивідуального обліку часу перебування цих предметів у прокаті, а також проведення періодичних переоцінювань відповідно до фізичного стану та ринкової кон'юнктури на такі активи.

Водночас, для нематеріальних активів, які можуть бути предметами прокату, важливішим є урахування чинника морального, а не фізичного зносу. Очевидно, що для таких предметів актуальним є проведення періодичного переоцінювання відповідно до динаміки їхньої справедливої вартості.

При визнанні доходу від прокату речей, з огляду на те, що прокат є різновидом найму (оренди), необхідно керуватись положеннями відповідних бухгалтерських стандартів – НП(С)БО 14 «Оренда» та МСФЗ 16 «Оренда». Згідно з цими документами дохід від надання речей на прокат доцільно визнавати операційним доходом відповідного звітного періоду на прямолінійній основі упродовж терміну прокату або з урахуванням способу одержання економічних вигод, пов'язаних з використанням предмету прокату. Для оцінювання доходу від прокату речей варто взяти до уваги норми ст. 789 та 790, зокрема, що:

– плата за прокат речі визначається згідно з тарифами наймодавця;

– «наймач має право відмовитися від договору прокату і повернути річ наймодавцеві у будь-який час» і у такому разі плата за прокат «зменшується відповідно до тривалості фактичного володіння та/або користування річчю» [15].

Таким чином, порядок обчислення величини доходу від прокату речей та його переоцінювання, регламентований. Проблемним є питання встановлення моменту визнання доходу від надання речей на прокат. У цьому контексті, на нашу думку, варто погодитися із позицією Куцика П. О. та Грищенка О. В.: «Якщо термін перебування майна в прокаті короткостроковий – у межах одного звітного періоду, то момент визнання доходів – момент видачі майна чи після закінчення терміну прокату, в цілому, не має вагомого значення, якщо зазначені умови вписані в договорі». Якщо ж укладено договір прокату майна на декілька звітних періодів, «то доходи в обліку доцільно визнавати за кожний звітний період (місяць чи квартал), і це обумовлюється необхідністю дотримання принципу відповідності доходів і витрат» [6].

Окремо треба відзначити, що не регламентуються НП(С)БО 14 «Оренда» договори щодо використання авторських і суміжних прав. Тобто, норми цього положення можуть не поширюватися на прокат окремих видів нематеріальних активів.

Згідно з бухгалтерським принципом нарахування та відповідності одночасно з визнанням доходів суб'єкт господарювання має визнавати і витрати, які понесені на отримання цих доходів. В обліку діяльності з прокату майна доволі важко виокремити прямі витрати. До важливих операційних витрат цього виду діяльності можна віднести витрати на:

– утримання пунктів прокату, заробітну плату працівників, які адмініструють операції з прокату, відповідні відрахування на соціальні заходи;

- технічне обслуговування речей прокату;
- поточний ремонт речей прокату;
- амортизацію речей прокату тощо.

Однак усі ці витрати варто кваліфікувати як накладні, їх неможливо безпосередньо списати на собівартість конкретної операції з прокату, особливо якщо термін цієї операції істотно менший від тривалості звітного періоду та можливості здійснення не однієї операції з прокату конкретної речі упродовж

цього періоду. Для забезпечення аналітичного оцінювання ефективності діяльності суб'єкта господарювання з прокату речей розподіл зазначених накладних витрат необхідно здійснювати за об'єктами прокату. Така методика розподілу накладних витрат дасть змогу зіставити доходи і витрати від прокату кожної речі за звітний період загалом.

Висновки. Розвиток економіки спільного споживання обумовив розширення масштабів ринку прокату речей. Встановлено, що прокат є лише частиною цього сегменту економіки і, на відміну від шерингу та оренди, його можуть здійснювати виключно суб'єкти господарювання. Серед інших особливостей прокату, які відрізняють його від шерингу та оренди – неможливість піднайму (суборенди), публічність пропозиції, відсутність переважного права викупу об'єкта прокату наймачем тощо.

Обґрунтовано, що в системі бухгалтерського обліку наймодавця предмети прокату необхідно визнавати у складі необоротних активів. Вибір конкретних рахунків обліку

предметів прокату має визначатися характеристикою цих предметів як активів та обмежуватися множиною субрахунків до рахунків 10 «Основні засоби», 11 «Інші необоротні матеріальні активи», 12 «Нематеріальні активи». При оцінюванні чи переоцінюванні предметів прокату варто враховувати інтенсивність їхнього фізичного та морального зношення.

Основними чинниками величини доходу від прокату речей є тарифи наймодавця та тривалість прокату. Цей вид доходу належить до операційних доходів наймодавця і може бути розподілений в часі, якщо термін прокату належить до декількох звітних періодів. Витрати, пов'язані з прокатом речей, здебільшого є накладними, що обумовлює можливість пооб'єктного калькулювання собівартості послуг з прокату лише загалом за звітний період. Перспективою подальших наукових досліджень за цією тематикою є обґрунтування методики й організації внутрішнього контролю процесів і об'єктів прокату речей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бучко Н. В. Документальне оформлення послуг прокату: сучасні тенденції. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації: *Міжнар. наук. журнал*. 2017. Вип. 3–4. С. 30–36.
2. Диха М. В., Полозова В. М., Ворона І. П. Економіка спільного споживання: особливості функціонування та перспективи розвитку. *Науковий вісник ІФНТУНГ. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2022. № 1(25). С. 65–73.
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291.
4. Кукса В. М. Економіка спільного споживання – нова система цінностей і довіри. *Фінансовий простір*. 2018. № 2 (30). С. 71–77.
5. Куценко Н. В. Економічна суть та класифікація предметів прокату як об'єкта обліку та контролю. *Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки*. 2012. № 3 (61). С. 104–106.
6. Куцик П. О., Грищенко О. В. Облік доходів від прокату майна: організаційні аспекти. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 49. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-21>.
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби».
8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи».
9. Міжнародний стандарт фінансової звітності 16 «Оренда».
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92.
11. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. № 242.
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» : Наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181.
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: наказ Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290.
14. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291.
15. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV.

REFERENCES:

1. Buchko N. V. (2017) Dokumental'ne oformlennya posluh prokatu: suchasni tendentsiyi [Documentation of rental services: modern trends]. *Institut bukhhalters'koho obliku, kontrol' ta analiz v umovakh hlobalizatsiyi: Mizhnar. nauk. zhurnal*, vol. 3–4, pp. 30–36.
2. Dykha M. V., Polozova V. M., Vorona I. P. (2022) Ekonomika spil'noho spozhyvannya: osoblyvosti funkcionuvannya ta perspektyvy rozvytku [Economy of shared consumption: features of functioning and prospects for development]. *Naukovyy visnyk IFNTUNH. Seriya: Ekonomika ta upravlinnya v naftoviy i hazoviy promyslovosti*, vol. 1(25), pp. 65–73.
3. Instruktsiya pro zastosuvannya Planu rakhunkiv bukhhalters'koho obliku aktyviv, kapitalu, zobov'yazan' i hospodars'kykh operatsiy pidpryyemstv i orhanizatsiy [Instructions on the application of the Plan of accounts for the accounting of assets, capital, liabilities and economic operations of enterprises and organizations]. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 30.11.1999 r. № 291.
4. Kuksha V. M. (2018) Ekonomika spil'noho spozhyvannya – nova systema tsinnostey i doviry [Economy of shared consumption – a new system of values and trust]. *Finansovyy prostir*, vol. 2 (30), pp. 71–77.
5. Kutsenko N. V. (2012) Ekonomichna sut' ta klasyfikatsiya predmetiv prokatu yak ob'yekta obliku ta kontrolyu [Economic essence and classification of rental items as an object of accounting and control]. *Visnyk ZHDTU. Seriya: Ekonomichni nauky*, vol. 3 (61), pp. 104–106.
6. Kutsyk P. O., Hryshchenko O. V. (2023) Oblik dokhodiv vid prokatu mayna: orhanizatsiyni aspekty [Accounting of income from property rental: organizational aspects]. *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 49.
7. Mizhnarodnyy standart bukhhalters'koho obliku 16 «Osnovni zasoby» [International accounting standard 16 "Fixed assets"].
8. Mizhnarodnyy standart bukhhalters'koho obliku 38 «Nematerial'ni aktyvy» [International accounting standard 38 "Intangible assets"].
9. Mizhnarodnyy standart finansovoyi zvitnosti 16 «Orenda» [International Financial Reporting Standard 16 "Lease"].
10. Natsional'ne polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 7 «Osnovni zasoby» [National regulation (standard) of accounting 7 "Fixed assets"]. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 27.04.2000 r. № 92.
11. Natsional'ne polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 8 «Nematerial'ni aktyvy» [National regulation (standard) of accounting 8 "Intangible assets"]. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 18.10.1999 r. № 242.
12. Natsional'ne polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 14 «Orenda» [National regulation (standard) of accounting 14 "Lease"]. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 28.07.2000 r. № 181.
13. Natsional'ne polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 15 «Dokhid» [National regulation (standard) of accounting 15 "Income"]. nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 29 lystopada 1999 r. № 290.
14. Plan rakhunkiv bukhhalters'koho obliku aktyviv, kapitalu, zobov'yazan' i hospodars'kykh operatsiy pidpryyemstv i orhanizatsiy [Chart of accounts for accounting of assets, capital, liabilities and economic transactions of enterprises and organizations]. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy vid 30.11.1999 r. № 291.
15. Tsyvil'nyy kodeks Ukrainy [Civil Code of Ukraine] vid 16.01.2003 r. № 435-IV.